



**Wiceprezes**  
**Najwyższej Izby Kontroli**  
*Marek Zająk*

Warszawa, dnia 12 października 2009 r.

**Pan**  
**Stanisław Kowalczyk**  
**Główny Inspektor Jakości Handlowej**  
**Artykułów Rolno-Spożywczych**

KSR-410-10-02/2009  
P/09/106

#### **WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Głównym Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zwanym dalej „Głównym Inspektoratem” lub „GIJHARS”, kontrolę realizacji zadań na rzecz rolnictwa ekologicznego w Polsce, obejmującą okres od 1 lipca 2005 r. do 30 czerwca 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 7 września 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Głównemu Inspektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

**Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami realizację przez Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych zadań na rzecz rolnictwa ekologicznego. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości nie miały zasadniczego wpływu na ogólną ocenę kontrolowanej działalności.**

W zakresie objętym kontrolą, Główny Inspektorat realizował zadania określone przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 93, poz. 898 ze zm.) oraz opracowanym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi *Planem Działania dla Żywności Ekologicznej i Rolnictwa w Polsce na lata 2007–2013*, tj.: sprawował nadzór nad upoważnionymi przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi jednostkami certyfikującymi (UJC), ewidencjonował zgłoszenia producentów, gromadził, analizował i udostępniał informacje o producentach, a także wydawał pozwolenia na przywóz produktów rolnictwa ekologicznego z krajów trzecich, niewymienionych na liście Komisji

Europejskiej. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, przygotowanie GIJHARS do realizacji tych zadań było właściwe.

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi zastrzeżeń do trybu:

- przyjmowania zgłoszeń producentów podejmujących działalność w rolnictwie ekologicznym i ich ewidencjonowania;
- wydawania decyzji upoważniających producentów do przywozu produktów rolnictwa ekologicznego z krajów trzecich niewymienionych na liście Komisji Europejskiej;
- udostępniania danych o producentach w rolnictwie ekologicznym;
- sporządzania i przekazywania Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprawozdań z nadzoru GIJHARS nad upoważnionymi jednostkami certyfikującymi.

W badanym okresie GIJHARS, w ramach sprawowanego nadzoru<sup>1</sup>, przeprowadził 41 kontroli w jednostkach certyfikujących. Kontrolami objęto głównie sprawdzenie stosowania przez UJC procedur kontrolnych, kwalifikacji pracowników, wyposażenia biur i inspektorów w środki techniczne, a także posiadanej dokumentacji kontroli producentów. W tym samym okresie wojewódzkie inspektoraty JHARS dokonały sprawdzenia, u 869 producentów, prawidłowości kontroli wykonywanych przez inspektorów UJC. W trakcie kontroli pobrano również do analizy 673 próbki produktów ekologicznych, na obecność pozostałości środków ochrony roślin oraz organizmów modyfikowanych genetycznie.

W ocenie NIK, nadzór GIJHARS nad upoważnionymi jednostkami certyfikującymi był jednak niepełny i nie w pełni skuteczny. W kontroli NIK stwierdzono, że GIJHARS:

- w 2006 r. nie przeprowadził kontroli w 3 z 7 UJC. Zgodnie z wprowadzoną w 2004 r. - przez Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych - procedurą pn. *Kontrola upoważnionych jednostek certyfikujących*, każda UJC powinna być objęta kontrolą planową przynajmniej raz w roku;
- nie posiadał pełnej informacji o liczbie zatrudnionych w UJC pracowników oraz o ich kwalifikacjach;
- nieskutecznie egzekwował od jednostek certyfikujących usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli tych jednostek;
- nie dokonywał pełnej weryfikacji przekazywanych przez UJC danych o prowadzonej produkcji lub wykonywanej przez producentów działalności, a także - wielkości produkcji ekologicznej<sup>2</sup>.

Zwrócenia uwagi wymaga fakt, że sposób przekazywania danych z UJC do GIJHARS był niejednorodny. Z 4 jednostek certyfikujących otrzymywano dane w systemie EKO<sup>3</sup>, a z pozostałych na arkuszach MS Excel, co znacznie utrudniało przetwarzanie tych danych. Ponadto stwierdzono, że od 2005 r. nie dostosowywano systemu EKO do zmieniających się uwarunkowań prawnych w zakresie rolnictwa ekologicznego, co uniemożliwiało rzetelne

---

<sup>1</sup> Art. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 93, poz. 898 ze zm.).

<sup>2</sup> Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 lutego 2005 r. w sprawie wzoru formularza wykazu producentów podlegających kontroli upoważnionej jednostki certyfikującej (Dz. U. Nr 34, poz. 312 ze zm.).

<sup>3</sup> System Wspomagania Inspekcji i Certyfikacji Produkcji Ekologicznej EKO – został wdrożony w GIJHARS w 2005 r. i nieodpłatnie udostępniony jednostkom certyfikującym – w założeniu miał służyć do gromadzenia i przetwarzania danych o producentach w rolnictwie ekologicznym.

analizowanie danych i sporządzanie pełnych raportów o produkcji w rolnictwie ekologicznym, przy pomocy tego systemu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Skuteczne egzekwowanie od upoważnionych jednostek certyfikujących usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w ramach sprawowanego nadzoru.
2. Usprawnienie sposobu przekazywania danych o produkcji ekologicznej.
3. Sporządzenie aktualnego wykazu pracowników zatrudnionych przez jednostki certyfikujące.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Głównego Inspektora o przedstawienie, w terminie 14 od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych na rzecz realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Głównemu Inspektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium NIK.